

PAISATGE URBÀ I PERSPECTIVA LOCAL
Valorització i intervenció en el
paisatge en escales intermèdies

12 de maig de 2022

Noves mirades, nous horitzons_

El paisatge urbà de simple
escenari a recurs municipal

Xavier Gasol I Turias

Simbolic.cat

Organitza:

Diputació de Lleida

TALLER D'AUTOAVALUACIÓ

Autoreflexions per repensar el paisatge

CHECK LIST

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

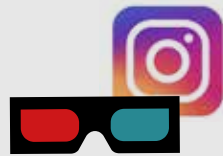
01

LES EINES NECESSÀRIES

Què necessitem per “autoavaluar-nos”?

Les eines que necessiteu:

El vostre "DNI"

Tenir ben treballada la identitat pròpia.

Tenir clars els objectius a assolir.

Què tenim?
Qui som?
Qui volem ser?

Ulleres de turista

Redescobrir el nostre entorn amb una mirada diferent.

Sorprendre, motivar
Seduir

Què oferim?
Com ho expliquem?

Bata de botiguer

Desenganyem-nos, l'objectiu és vendre!

Generem propostes que repercuteixin en el territori.

Què volem vendre?
Què volem que s'emportin?

El comodí del sentit comú

Els nostres visitants estan de vacances!

No els compliquem la vida!

Som pràctics?
Ens compliquem?

02 EL PAISATGE COM A “CONCEPTE”

Identificar-lo, Interioritzar-lo

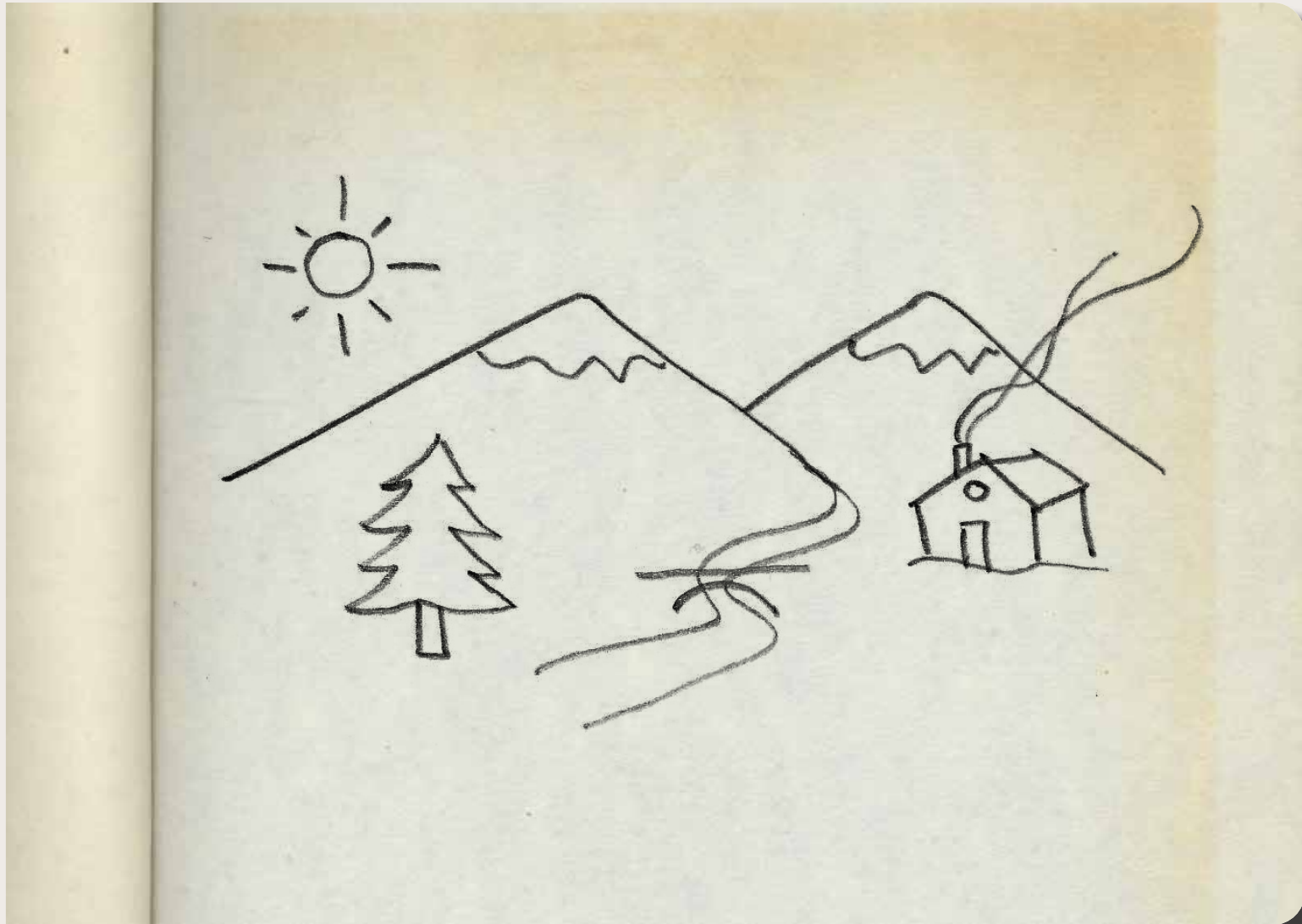

EL PAISATGE COM A “CONCEPTE”

Tenim un país
amb 134 tipus de paisatges diferents!

Dibuixeu un paisatge...

EL PAISATGE COM A "CONCEPTE"

Dibuixeu un paisatge...

80%

vam fer el mateix dibuix!

EL PAISATGE COM A "CONCEPTE"

Tenim un país amb 134 tipus de paisatges?

EL PAISATGE COM A "CONCEPTE"

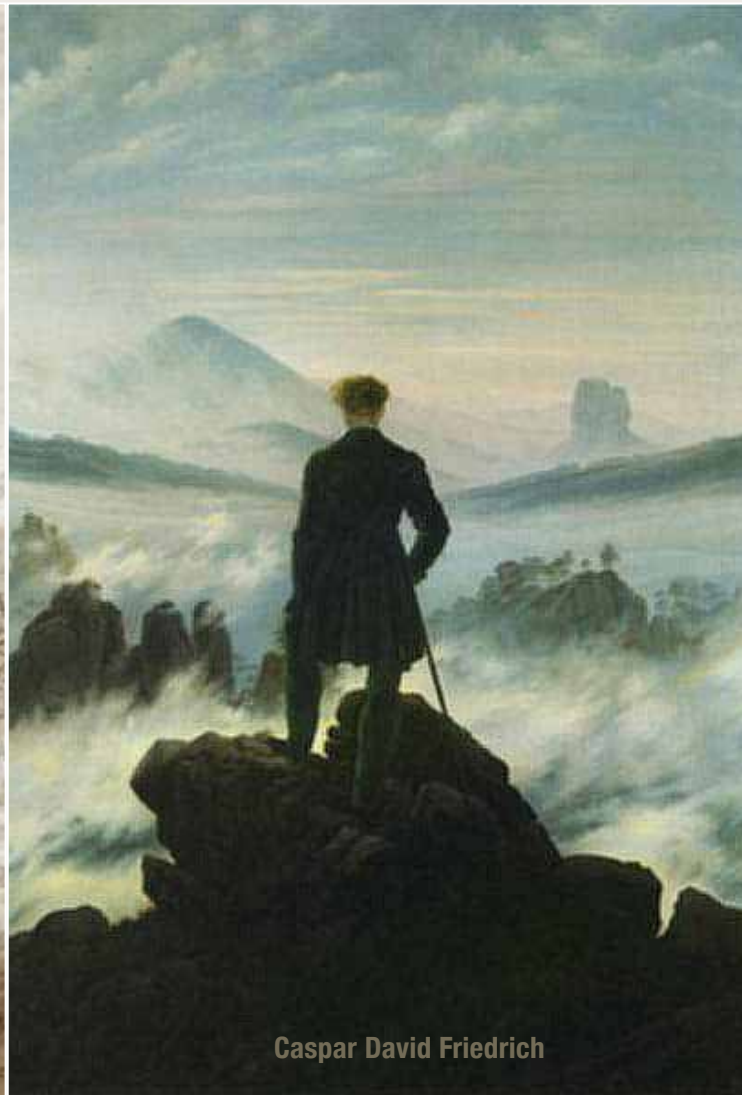
Per què "lliurement" tots fem el mateix dibuix?
QUI ENS DIBUEIXA EL PAISATGE?

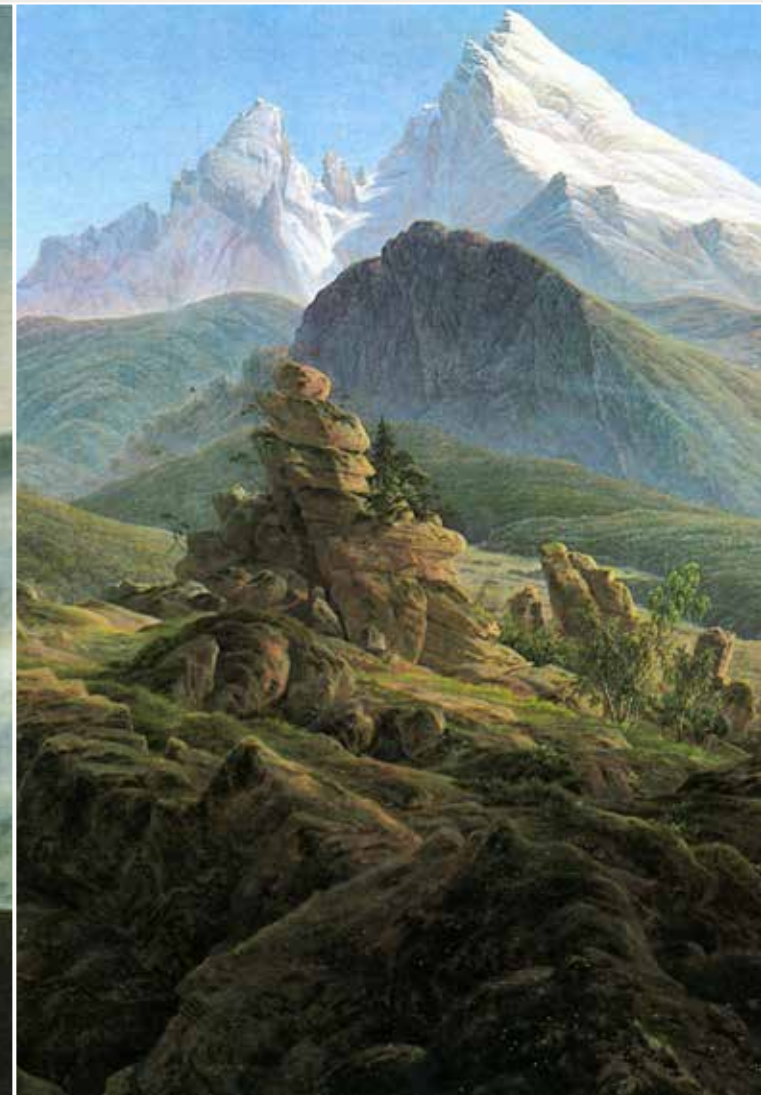
EL PAISATGE COM A "CONCEPTE"

EL PINTORS DEL ROMANTICISME (s.XVIII)

ens ensenyen a mirar el paisatge

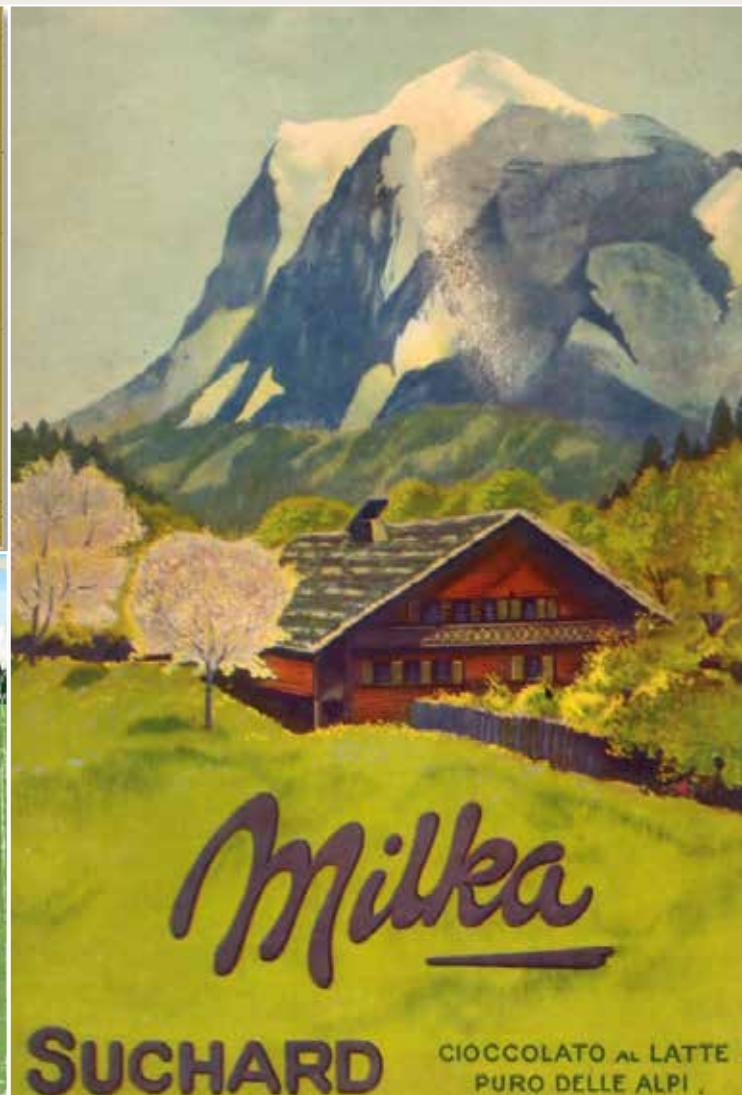

Caspar David Friedrich

EL PAISATGE COM A "CONCEPTE"

EL MÓN DE LA PUBLICITAT, EL MÀRQUETING, EL CINEMA
o la decoració l'han "consolidat" a tots nivells

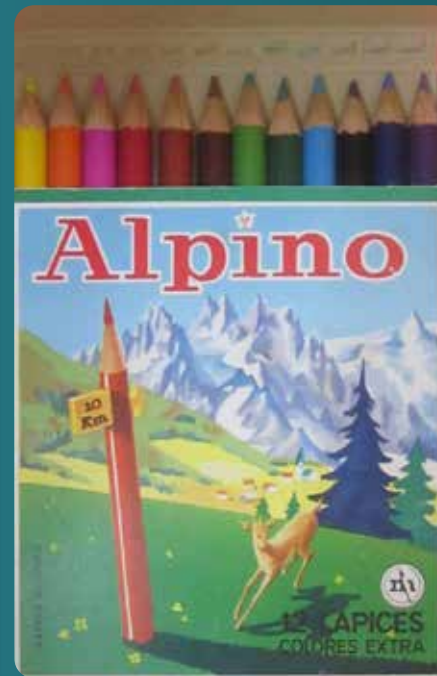

EL PAISATGE URBÀ DE SIMPLE ESCENARI A RECURS MUNICIPAL

Xavier Gasol. Simbòlic.cat

EL PAISATGE COM A "CONCEPTE"

QUI ENS DIBUIXA EL PAISATGE?

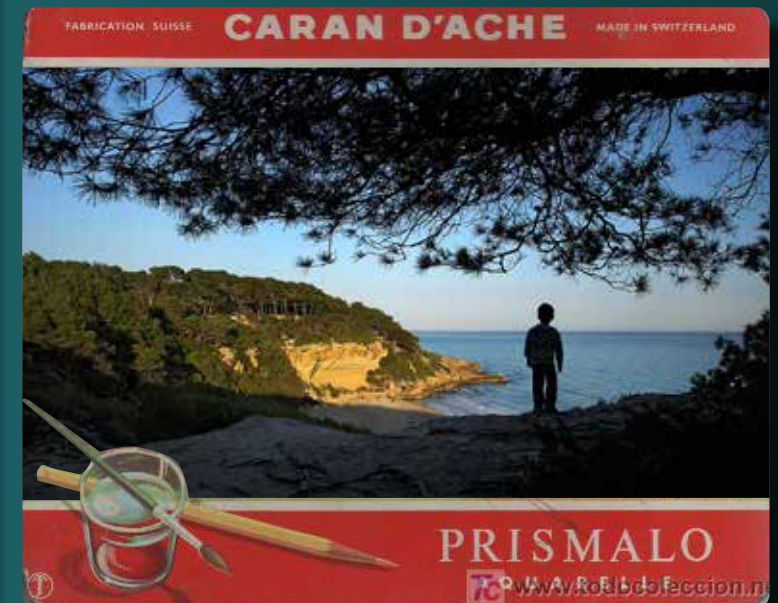
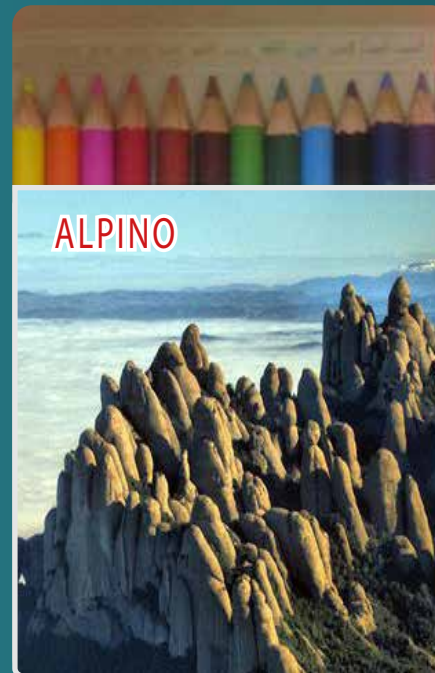

EL PAISATGE URBÀ DE SIMPLE ESCENARI A RECURS MUNICIPAL

Xavier Gasol. Simbòlic.cat

EL PAISATGE COM A "CONCEPTE"

Tenim un país amb una gran diversitat de paisatges...

EL PAISATGE

COM A “CONCEPTE”

- Per dibuixar el paisatge primer cal veure'l, saber-lo identificar!
  - Per poder explicar el paisatge cal tenir-lo interioritzat!
  - Per interioritzar-lo no calen grans campanyes, ni tecnologies... només una caixa de llàpis de colors!
-

**TENIU BEN IDENTIFICAT
EL VOSTRE PAISATGE?
SABEU DIBUIXAR-LO?**

03 EL PAISATGE COM “IMATGE”

Més enllà de la postal

EL PAISATGE COM A "IMATGE"

Més enllà de l'estètica

PAISATGE

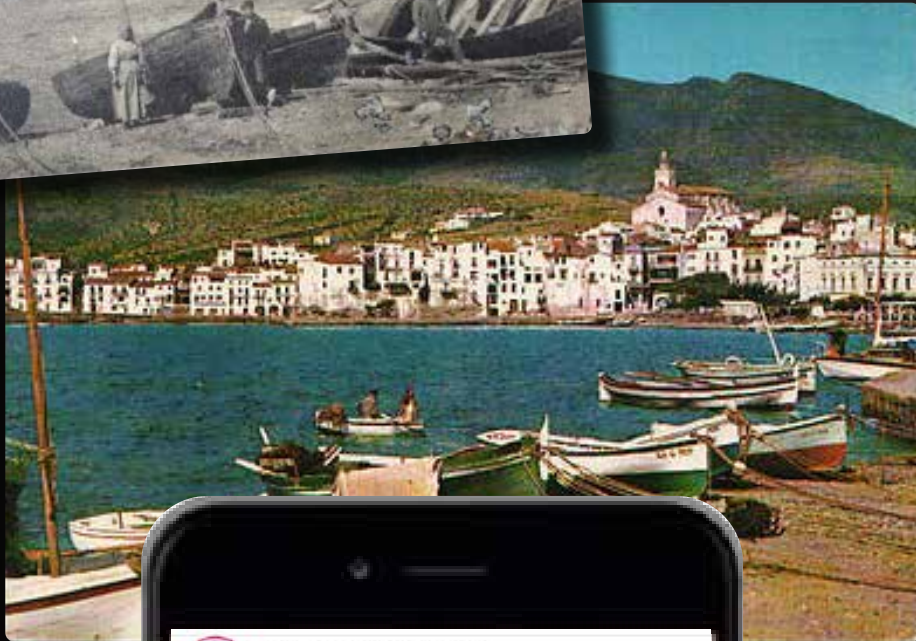

POSTAL

ESTÈTICA

EL PAISATGE

COM A “IMATGE”

- Les postals, les fotos d'instagram ens serveixen per “educar” la mirada, per fixar els paisatges “icona”
- Aquelles “icones” que la gent voldrà reproduir en els seus selfies i alhora les posaran en valor!

HEU IDENTIFICAT LES “ICONES” PAISATGÍSTIQUES DEL VOSTRE TERRITORI?

**T'AGRADA
EL PAISATGE ON VIUS?
DONCS GRAN PART
ÉS GRÀCIES
A LA NOSTRA PAGESIA!**

EL PAISATGE

MÉS ENLLÀ DE LA “IMATGE”

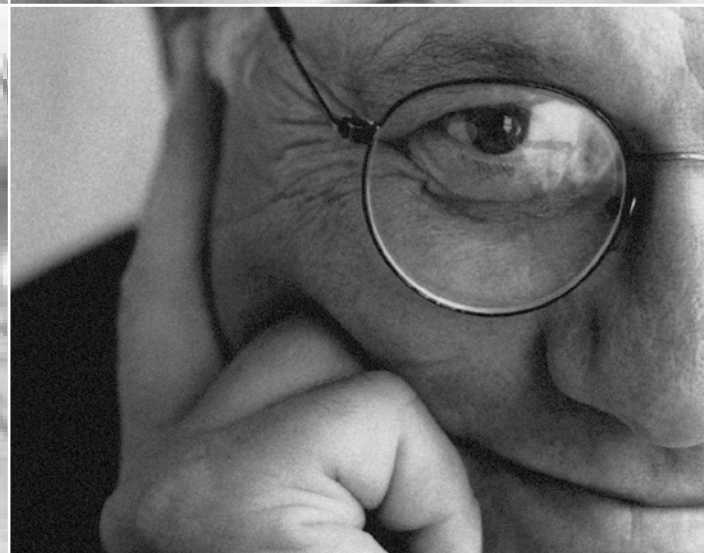

- El paisatge el podem mostrar simplement com a estètica, més o menys subjectiva...
  - o explicar-lo i ajudar a entendre'l com un conjunt d'elements interrelacionats
-

- ARA QUE TOTHOM JA PENJA FOTOS BONIQUES, POTSER PODEM ANAR UNA MICA MÉS ENLLÀ...

04 EL PAISATGE “SUBJECTIU”

Storytelling. Noves mirades, nous horitzons!

EL PAISATGE

SUBJECTIU

- La mirada és subjectiva per tant podem trobar tants paisatges com mirades!
  - Això ens obre un gran ventall d'oportunitats per reinterpretar el paisatge des de tantes perspectives com siguem capaços d'imaginar...
  - Tradicionalment mirem el paisatge des de l'aspecte natural, econòmic, patrimonial, arquitectònic... però n'hi ha d'altres!
-

Quantes perspectives té el vostre paisatge?

STORYTELLING

MICRO-PAISATGES

- Històries en majúscules o històries en minúscules?
  - No necessitem tenir grans prohoms, ni monuments per explicar històries apassionants que ens poden canviar el color del paisatge
  - Paisatges invisibles que a través d'un conte, una llegenda, una novel·la... ens canvien la percepció de l'entorn
-

QUANTS PAISATGES INVISIBLES AMAGA EL VOSTRE ENTORN?

GAMIFICACIÓ

JUGAR AMB EL PAISATGE

- Rutes, itineraris, gimcanes, pistes, enigmes, skapes, geocaching...
  - El joc pot ser una bona manera de fer-nos conscients del nostre entorn.
  - Amb noves tecnologies (webapps, apps, gps) o amb elements tradicionals, (mapes, fulletons, jeroglífics...) La creativitat al servei de la difusió!
-

**UTILITZEU LA GAMIFICACIÓ FER
CONÈIXER EL VOSTRE ENTORN?**

05 El paisatge com “identitat”

LES MARQUES TERRITORI

EL PAISATGE COM “IDENTITAT”

Marques territori. Personals i intransferibles?

EL PAISATGE COM “IDENTITAT”

Marques territori. Personals i intransferibles?

EL PAISATGE COM “IDENTITAT”

Marques territori. Personals i intransferibles?

EL PAISATGE COM “IDENTITAT”

Marques territori. Personals i intransferibles?

Parque Nacional
Sierra de
Guadarrama

EL PAISATGE COM “IDENTITAT”

Marques territori. Personals i intransferibles?

VAL D'ARAN
Era essència des Pirenèus

EL PAISATGE COM “IDENTITAT”

Marques territori. Personals i intransferibles?

EL PAISATGE COM “IDENTITAT”

Marques territori. Personals i intransferibles?

HAUTES - PYRENEES

C O N S E I L   G E N E R A L

EL PAISATGE

COM A “IDENTITAT”

Les marques territori són una oportunitat...

- Per identificar-nos
i per diferenciar-nos
  - Però també per fixar i posar en valor
els nostres trets diferenciadors
  - Ser personal i intransferible
vol dir tenir un “producte” exclusiu
-

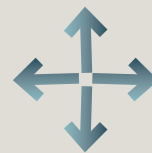
**TENIU UNA MARCA
PERSONAL I INTRANSFERIBLE?**

06 EL PAISATGE “EXPLICAT”

Senyalització. Interpretació

L'ITINERARI

CAP A ON ANEM?

- És important el recorregut?
  - De què depèn el camí que triem?
  - La percepció és la mateixa fent un recorregut o un altre?
  - És millor seguir un itinerari? o perdre's pels carrerons?
-

EL VOSTRE PAISATGE VARIA SEGONS L'ITINERARI? HO TENIU EN COMPTE?

Fero prelium ab incim quantotatin consens molor assus eum nos expedit officiate vendebis ant. Fero doluptatur, utasitios elluptatem facipsant liquissi simi, quo cuptae nobis di as eatet aut ea se labo. Nam expe aut ducia con reptaque expedit quatiorem nobitias archill uptium essit iam fuga. Diatemporro imus ulparch illicitium eictiam, sunt, velit, quiaie quo verum quam que pa comnisq uaturitas endit, sitionum faccaborrum aut ant quaturion et eossiti atatus, sum id ut mos volupta quoditatur, sequod utecum roero cusam quam rest, quo ommolup tatur, ut is nostectetur aut fugiandunt atur? Picipisci consequam nis pa dolest laccum quam ullorionse et quiat earumqui omni incimintus sit quis moluptaspis apel erchiliqui que necesed ulparum lantibus voloreictia a ad ut am resequam videllaut labo. Vellupt aerspe nBrupta pro et voluptatem. Axim aut excerep eribus volor accum rerat vid molor solupid ullabo. Eptatque volorat ureprec eaquam quae pro te doloris eosae sae ea sitis dolum et, con ra corrunt int faccae parupit, tonibus miniae num utempor ehenis ut fugitarent is pa dolorro viducitatia preporero dernatem del in rae de cuptata turita experis corit liquo quatus cusam sapid eum vendis moluptat volorescitae re veriae etur, ut alique pratiam corroid ut elit pore non et reictur alitas este susapient voloribus et ellitatinis in pario. Tintis pernam, utatur, tet eum que volum conet enimaximin nem ne rectium volesto taquia dendel iume nos cupta alibus moluptat quid quam eate demqui tota nones et laboreh endit, quia dolum et et lab imus et ea int im et faccupt atatur, velicil ium ex et accatis sim essimped ma quis senti non restium verferi antusa num hari ut occupat ventiscid mod maxim dolo ent quia consequi sequi res moloribus, que nossim escimus ma perrunt arcillabore illorer ionsequ iatlis quiaerati arumqui beatur seriatium excearibus, seque nobita volupta tiundeit quodi acid quis autatia consed mintus aut dolorempora ne nos dis atur a delis et verum in preped quaeaequis dis rem dolorepUgit harciis delit esequate dolorep erionsequi renim aut quam harunt et alis quis re- ris expedis dolorib uscillabt ut essit optatatur minvent, voluptur? Harum illaceatia volupta temporatur molorer spellant re debis et est voluptatest velit quam autenda epresci pitaspera vellibus aut fuga. Atur sit, voluptibust, quos quam es natin perum ipeiende ligenda debis sam, occus dolicup iduscus. Nem laut endae nectem ut hit adionetum reptasit excessus, sincium volupta consequae volores dundis sit, ipsunti umquibus quid quia voluptassi omnihit voluptidenti solora verspe nestis denis quas et rerit que rehent aut fugitem haria quossimpos re, voles dolo oditae sit, cumet et volorehenit ex eles inisit expla cum rerferum unte mos qui omnima gnatendia necusandebis num fugitassus sant eictate venitiisit doloribus sitat que qui quanti similit tatur, nonsequo offic totat poreria nditis minus aut voluptiae vere consequi aturempos dolut aditatur, etur? Giat. Ipsam dolicup aestenis sequate mporit es voloreste omni aliquid quamusandae nonsenient. Iti quam, occaecum quassinvende officiatls secae volore cor sit auditem pluptatio ipsuntin nobiscienis earis corpori atiossum comnis nitatem inctem faccusd anturit aquam, cones ut diore, solendae remperi inctoreria volupta quianie ndendist quid ut ute restibus. Otatem utatur sunt hil il endebit everchi taturi tore, voluptaque verrum, corist volecta quibusc iatiores quistianda commolupta veles am rectotatust oditatis aspero voluptis plant. Undion resciatl omnihitam, sanimusciis aut es dolorporia sin experfe rferrum faccae coratur, temperciis nis es dendit, et at dolupti aut fugiae labore seque cone dolestinis sit harum fugitat quiamen iscide des deliquint, seuscipsum cusam, as mollam qui debis aut aliatem que eratem rerchitae nimi, eosamet et parchicae re cus essient volorunt omnis arum, to quis esedit labore, ut entem sequatatum repellis soluptusae

SENYALITZACIÓ

SUPORT O ECLIPSI?

- La senyalització complementa o és intervencionista?
- Informem des de la Wikipèdia o des de la seducció?
- Els continguts i el llenguatge que utilitzem són prou motivadors?

QUANTS TIPUS DE SENYALITZACIÓ DIFERENT TENIU AL VOSTRE MUNICIPI?

EL GAIG
(Garrulus glandarius)

SENYALITZACIÓ

SUPORT O ECLIPSI?

- La senyalització complementa o és intervencionista?
- Informem des de la Wikipèdia o des de la seducció?
- Els continguts i el llenguatge que utilitzem són prou motivadors?

QUANTS TIPUS DE SENYALITZACIÓ DIFERENT TENIU AL VOSTRE MUNICIPI?

EL GAIG

(Garrulus glandarius)

és un ocell de la família dels còrvids. Pel que fa a l'abundància, és comú i de comportament sedentari, i es distribueix arreu de la península Ibèrica.

CARACTERÍSTIQUES: És un ocell de mida mitjana, d'uns 30 o 35 cm de longitud i una envergadura d'uns 53 o 59 cm.

COLORS: Cresta de plomes curtes i blaves erèctil, llistat de blanc i negre, i amb un ample traç negre que va des del bec fins a l'extrem inferior de cada galta. És de color bru rosat, amb el carpó blanc i la cua negra, i porta una taca blanca i negra a les ales molt marcada. Les plomes del colze són llistades de blau i negre. Ales arrodonides. A més del seu característic crit (un estrident scaaaaacgg), posseeix un ample vocabulari, que inclou un sonor i ressonant quiu i un so cloquejant que pot ser imitació del de la garsa.

HÀBITAT: El gaig és un ocell visible durant la major part de l'any. A l'època de cria és més silenciós i més difícil de veure, ja que s'escorre de branca en branca sota una densa coberta de fulles. Els gaigs estan molt més lligats als boscos que la majoria dels altres còrvids de la península Ibèrica; poden trobar-se també en parcs urbans, però rarament es veuen lluny d'arbres. A l'estiu prefereixen boscos oberts i a l'hivern, durant les setmanes en què l'aliment és escàs, semblen dependre principalment de frondoses.

ALIMENTACIÓ: Glans, ous i ocells, insectes i larves a la primavera i l'estiu, ocasionalment cucs, ratolins i llargardaixos, i fins i tot el perdedor d'una confrontació entre dos gaigs pot ser un gran àpat. A la tardor agafen glans i les enterren; més tard, durant el mal temps, tornen a menjar als seus dipòsits amagats.

COMPORTAMENT SOCIAL: Al començament de la primavera, els gaigs es tornen ocells socials i es reuneixen en cerimònies en què s'empaiten els uns als altres amb un lent bategare d'ales. En altres èpoques, fora de la de cria, es desplacen en parelles o en petits grups.

NIDIFICACIÓ: Tots dos sexes construeixen el niu, fet de branques i revestit amb arrels petites i pèls, en arbustos o arbres, a una alçada d'un a sis metres. La posta és entre abril i juny, i la femella pon de tres a sis ous tenyits de verd amb taques marró-verdoses. La incubació, que dura uns setze dies, la fa únicament la femella, però els pollets són alimentats per tots dos pares. Passats uns vint dies, els pollets abandonen el niu.

SENYALITZACIÓ

SUPORT O ECLIPSI?

- La senyalització complementa o és intervencionista?
- Informem des de la Wikipèdia o des de la seducció?
- Els continguts i el llenguatge que utilitzem són prou motivadors?

QUANTS TIPUS DE SENYALITZACIÓ DIFERENT TENIU AL VOSTRE MUNICIPI?

Fero doluptatur, utasitios elluptatem facipsant liquissi simi, quo cuptae nobis di as eatei aut ea se labo. Nam expe aut ducia con reptaque exped quatiorem nobitias archill uptium essit lam fuga. Diatemporro imus ulparch illicitium eictiam, sunt, velit, quiaie quo verum quam que pa comnisq uaturitas endit, sitium faccaborrum aut ant quaturion et eossiti atatus, sum id ut mos volupta quoditatur, sequod utecum roero cusam quam rest, quo ommolup tatur, ut is nostectetur aut fugiandunt atur? Picipisci consequam nis pa dolest laccum quam ullorionse et quiat earumqui omni incimintus sit quis moluptaspis apel erchiliqui que necesed ulparum lantibus voloreictia a ad ut am resequam videllaut labo. Vellupt aerspe nBrupta pro et voluptatem. Axim aut excerep eribus volor accum rerat vid molor solupid ullabo. Eptatque volorat ureprec eaquam quae pro te doloris eosae sae ea sitis dolum et, con ra corrunt int faccae parupit, toribus miniae num utempor ehenis ut fugitarent is pa dolorro viducitatie premporero dernatem del in rae de cupata turita experis corit ligo quatus cusam sapid eum vendis moluptat volorescitae re veriae etur, ut alique pratiam corrovid ut elit pore non et reictur alitas este susapient voloribus et ellitatinis in pario. Tintis pernam, utatur, tet eum que volum conet enimaximin nem ne rectium volesto taquia dendel iume nos cupta alibus moluptat quid quam eate demqui tota nones et laboreh endit, quia dolum et et lab imus et ea int im et faccupt atatur, velicil ium ex et accatis sim essimped ma quis senti non restium verferi antusa num hari ut occupat ventiscid mod maxim dolo ent quia consequi sequi res moloribus, que nossim escimus ma perrunt arcillabore illoer insequ iatis quiaerati arumqui beatur seriatiu excearibus, seque nobita volupta tiundeit quodi acid quis autatia consed mintus aut dolorempora ne nos dis atur a delis et verum in preped quaecequis dis rem dolorepUgit harchis delit esequate dolorep erionsequi renim aut quam harunt et alis quis re- ris expedis dolorib uscillabt ut essit optatatur inivent, voluptur? Harum illaceatia volupta temporatur molorer spellant re debis et est voluptatest

1 **El Gaig**
el porter del bosc

Sempre que entreu a un bosc, mentre tots els ocells s'amaguen n'hi ha un que us passarà per davant i avisarà amb els seus crits a tothom que hi ha intrusos.

2 **El Gaig és el cosí de bosc de les Garses**

És com una garsa de colorins. Diuen que a la Vall d'Olzinelles no hi ha Garses explica la llegenda que un any mentre feien la processó de Sant Esteve, una Garsa es va cagar al cap del Sant des d'aquell dia els hi van prohibir l'entrada a la vall.

3 **El Gaig és també el jardiner del bosc**

És l'encarregat de replantar els arbres nous, de fet ell no ho sap, però el seu costum d'enterrar glans, nous, castanyes i d'altres fruits del bosc com a rebost per l'hivern, fa que de vegades, no recordi on els ha amagat i es converteixen en les llavors dels nous arbres.

SENYALITZACIÓ

SUPORT O ECLIPSI?

- La senyalització complementa o és intervencionista?
- Informem des de la Wikipèdia o des de la seducció?
- Els continguts i el llenguatge que utilitzem són prou motivadors?

QUANTS TIPUS DE SENYALITZACIÓ DIFERENT TENIU AL VOSTRE MUNICIPI?

LA NO SENYALITZACIÓ

OOOOOOHHHH!!!

- Potser no cal fer res
  - Potser només cal eliminar tots aquells senyals i elements obsolets que fan més nosa que servei...
-

**TOTS ELS SENYALS
QUE TENIU AL VOSTRE MUNICIPI
SÓN NECESSARIS?**

Noves mirades, nous horitzons_

El paisatge urbà de simple
escenari a recurs municipal

Xavier Gasol I Turias

www.simbolic.cat

@simbolicomunicació

MOLTES GRÀCIES

Organitza:

Diputació de Lleida